

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ №1,
ОСНОВ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ
КАФЕДРА ЕПІДЕМІОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ №2
ТА МЕДСЕСТРИНСТВА

Науково-практична конференція з міжнародною участю

**«БІОЕТИКА ТА БІОБЕЗПЕКА:
МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ АСПЕКТИ»**

присвячена 105-річчю пам'яті В.К. Високовича

Матеріали конференції

м. Харків, Україна
23-24 травня 2017 р.

KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY
DEPARTMENT OF PROPEDEUTICS OF INTERNAL MEDICINE №1,
BASIS OF BIOETHICS AND BIOSAFETY
DEPARTMENT OF EPIDEMIOLOGY
DEPARTMENT OF PROPEDEUTICS OF INTERNAL MEDICINE №2
AND NURSING

International Scientific Conference

«BIOETHICS AND BIOSAFETY:

MULTIDISCIPLINARY ASPECTS»

dedicated to 105th anniversary of V.K. Vysokovych memory

Kharkiv, Ukraine

May 23-24th 2017

Редакційна колегія:

Лісовий В.М., Капустник В.А., М'ясоєдов В.В., Ащеулова Т.В., Чумаченко Т.О.,
Оспанова Т.С., Журавльова Л.В.

Біоетика та біобезпека: мультидисциплінарні аспекти: Матеріали науково-
практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 105-річчю пам'яті
В.К. Високовича, 23-24 травня 2017 р. – Х., 2017. – 170 с.

ЗМІСТ

ВНЕСОК В.К. ВИСОКОВИЧА В БІОБЕЗПЕКУ (до 105-річчя пам'яті вченого) Чумаченко Т.О., Семеренська Т.І.	9
PRINCIPLE OF EQUITY AS THE MAIN POSTULATE IN MEDICAL ETHICS Al-Trawneh O.V., Bilivol O.M.	10
METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE ORGANIZATION OF LESSON OF "ETHIC AND LEGAL PRINCIPLES OF THE INFORMATION MANAGEMENT IN THE HEALTH CARE SYSTEM" Batyuk L.V., Chovpan H.O., Gordienko N.A.	12
INTERRELATIONSHIP BETWEEN MEDICINE AND BIOETHICS Bilivol O.M., Bobronnikova L.R., Al-Trawneh O.V.	13
GENETIC STUDIES OF THE MTHFR GENE POLYMORPHIC VARIANTS WITHIN THE FRAMEWORK OF INDIVIDUAL GENETIC SAFETY Fedota O.M., Roschenyuk L.V., Tyzenko T.V., Admakina A.V., Goraichuk I.V., Vorontsov V.M., Ryzhko P.P.	14
ETHICAL CONSIDERATION ON ART TREATMENT CYCLES Kalantar S.M., Sheikhha M.H.	16
INHABITED LOCALITY RELATED DISTRIBUTION OF MALARIA IN INDIA Kalyan V.V., Myronova I.I., Kaur Raveena, Kaur Randhawa Anmolpreet	16
AWARENESS OF YOUNG NIGERIANS ABOUT MALARIA DISEASE Kalyan V.V., Khromenkova O.B., Myronova I.I., Ukaogo D.A.	18
STRATEGIC CHANGES IN REPRODUCTIVE TECHNOLOGIES POLICY Karpenko K.I.	20
BIOETHICAL ISSUES IN TRANSPLANTATION Pytetska N., Sultan F.	21
TEACHING OF BIOETHICS: UKRAINE VS INDIA Shetty M.M., Kochubiei O.A.	21
THE ETHICAL AND MEDICAL VALUE OF AUTOSUGGESTIVE METHODS IN TREATMENT OF DELUSIONS IN PSYCHIATRIC PATIENTS Smirnova V.I., Pytetska N.I.	22
THE DESCRIPTIVE ANTHROPOLOGY AND BIOETHICS: A POSSIBLE ASSOCIATION Zelena I.I., Zheleznyakova N.M.	24
ЕТИКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОСМЕРТНОЇ ЕКСПЛАНТАЦІЇ ОРГАНІВ/ТКАНИН ЛЮДИНИ: СЬОГОДЕННЯ УКРАЇНИ Амбросова Т.М., Ащеулова Т.В., Смирнова В.І.	25
ДИСЦИПЛІНА «ОСНОВИ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ» В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я Ащеулова Т.В., Бобейко А.С., Кочубей О.А.	27
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ Ащеулова Т.В., Амбросова Т.М., Кочубей О.А.	28
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ КОМАНДНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ» НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ №1, ОСНОВ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ Ащеулова Т.В., Амбросова Т.М.	29

МЕДИЦИНА, ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПРОТИРІЧЧЯ СЬОГОДЕННЯ	
Ащеулова Т.В., Бизов В.В., Гончарь О.В., Іванченко С.В.	31
ОРГАНІЧНА ПРОДУКЦІЯ: ВИКЛИКИ ЛЮДИНІ БІОЛОГІЧНОГО ХАРАКТЕРУ НА ПРИКЛАДІ ГЕЛЬМІНТОЗІВ	
Бабяк М.В, Величко М.В.	33
ЭМОЦИИ И ЗДОРОВЬЕ	
Бездетко Т.В., Химич Т.Ю., Еременко Г.В.	35
ЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДОСТУПУДО ІННОВАЦІЙНИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ НСV-ІНФЕКЦІЇ	
Бондаренко А. В.	36
ПРОТИДІЯ ПОШИРЕННЮ БІОЛОГІЧНОЇ ЗБРОЇ – ПРІОРИТЕТ ДЛЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
Величко М.В.	38
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОПОМІЖНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ДРТ)	
Верлинский О.Ю., Гонтар Ю.В., Ільїн І.Є., Федота О.М.	40
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОНОРСТВА КРОВІ ТА ЇЇ ПЕРЕЛИВАННЯ	
Верховенко Ю.О., Богданчикова О.А., Яворський В.В.	41
ЕДИНСТВО ВРАЧА И ПАЦИЕНТА ПРИ ВЫБОРЕ МЕТОДОВ ЛЕЧЕНИЯ ДИАБЕТИЧЕСКОЙ НЕФРОПАТИИ	
Вознюк А.В., Семидоцкая Ж.Д.	43
ТОЛЕРАНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДО ПАЦІЕНТІВ СОЦІАЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ	
Говардовська О.О., Шевченко О.С.	45
КУРІННЯ – ОДНА З ПРИЧИН СКОРОЧЕННЯ ЖИТТЯ	
Гончаренко В.І., Чайка Т.П., Галдеева І.А.	46
ДІЯЛЬНІСТЬ ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЛАБОРАТОРНИЙ ЦЕНТР МОЗ УКРАЇНИ» З ПИТАНЬ БІОБЕЗПЕКИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Гончаренко В.І., Біломеря Т.А., Матюшина В.О.	48
КЛИНИЧЕСКАЯ ЭПИДЕМИОЛОГИЯ И ЭТИОПАТОГЕНЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ДЕРМАТОМИОЗИТА/ПОЛИМИОЗИТА	
Гуйда П.П., Молотягина С.П.	50
ПИТАННЯ ПРОФІЛАКТИКИ СИСТЕМОЇ СКЛЕРОДЕРМІЇ	
Гуйда П.П.	52
К ВОПРОСУ О ДИАГНОСТИКЕ ПОДАГРЫ	
Гуйда П.П., Молотягина С.П.	54
БИОЭТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ КСЕНОТРАНСПЛАНТОЛОГИИ	
Дрокин А.В., Усик А.В., Ащеулова Т.В., Компаниец К.Н.	56
О НЕКОТОРЫХ ЭТИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМАХ ТРАНСПЛАНТОЛОГИИ	
Дышкант Т.Н.	57
СИСТЕМНІ ВАСКУЛІТИ ЯК ЕКОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА	
Єрмолаєва М.В., Суярко В.І., Верзилова С.Ф., Герасименко В.В., Помазан Д.В.	59
ЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВНЕДРЕНИЯ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС МЕДИЦИНСКОГО ВУЗА ЭЛЕКТРОННОЙ БАЗЫ КЛИНИЧЕСКИХ СЛУЧАЕВ	
Журавлєва Л.В., Лопина Н.А.	60
СТВОРЕННЯ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В КОНТЕКСТІ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ	
Завада О.О., Журавель І.О., Макаров В.О., Лебединець В.О., Спиридонова Н. В.	62
БІОЛОГІЧНІ РИЗИКИ, ЯКІ ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕХНОЛОГІЯМИ «ПОДВІЙНОГО» ПРИЗНАЧЕННЯ	
Зубленко О.В., Петрусевич Т.В.	63

БИОЛОГИЧЕСКОЕ ОРУЖИЕ-ТОТАЛЬНАЯ УГРОЗА	
Иванова А.М., Старостенко К.Д., Стеценко И.Ю., Смотровая Н.Г.	64
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОСНОВ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ МАЙБУТНІМ ЛІКАРЯМ	
Калугіна С.М., Купновицька І.Г., Клименко В.І., Фітковська І.П.	66
ЭТИКА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ ВРАЧЕЙ ВО ВРЕМЯ ПРОВЕДЕНИЯ ВСКРЫТИЯ	
Капустник Н.В., Мирошниченко М.С.	67
ЕТИКА БІОМЕДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ПРОБЛЕМИ І РІШЕННЯ	
Кисиленко К.В. Герасимчук Н.М.	69
ГЕНЕТИЧНО-МОДИФІКОВАНІ ОРГАНІЗМИ: РИЗИКИ, МІФИ ТА РЕАЛЬНІСТЬ	
Ковальова О.М., Ащеулова Т.В., Іванченко С.В., Гончарь О.В.	70
ЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ НАНОМЕДИЦИНЫ КАК ПЕРСПЕКТИВНОГО ПУТИ ДОСТИЖЕНИЯ БИОЛОГИЧЕСКОГО БЕССМЕРТИЯ ОРГАНИЗМА	
Ковальцова М.В., Кучерявченко М.А., Сулхдост И.А., Курчанова Ю.В., Ивантеева Ю.И.	72
БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ НАЗНАЧЕНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ	
Колотилов А.В., Лысак М.С, Ащеулова Т.В.	74
ПИТАННЯ БІОБЕЗПЕКИ У ВИКЛАДАННІ МЕДИЧНОЇ МІКРОБІОЛОГІЇ	
Крушинська Т.Ю., Смотровая Н.Г.	75
БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИ ОКАЗАНИИ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ ДЕТЯМ В ДЕТСКОЙ ИНФЕКЦИОННОЙ БОЛЬНИЦЕ	
Кузнецов С.В., Кучеренко О.О., Жаркова Т.С., Кучеренко М.В.	77
ЗВ'ЯЗОК СИСТЕМНИХ ЧЕРВОНОГО ВОВЧАКА ТА СКЛЕРОДЕРМІЇ ІЗ ЗАБРУДНЕННЯМ АТМОСФЕРИ ДОВКІЛЛЯ	
Лівенцова К.В., Мікуксте В.Я., Верзилов С.М., Синяченко Т.Ю., Кушакова Н.І.	79
АСПЕКТИ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ У ГЕНЕТИЦІ РЕПРОДУКЦІЇ ТВАРИН ЯК МОДЕЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ	
Лисенко Н.Г., Мігієгло Л.В., Понько Л.П., Рубан С.Ю., Федота О.М.	80
ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИРОДНО-ВОГНЕЩЕВИМИ ІНФЕКЦІЯМИ В ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ	
Литовка С.Л., Кожокару А.А., Іванько О.М., Огороднійчук І.В., Нихоца В.І., Крушельницький О.Д.	82
ОЦІНКА БІОЛОГІЧНОГО РИЗИКУ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗООАНТРОПОНОЗНИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ УКРАЇНИ	
Макарова В.І.	84
ПИТАННЯ БІОБЕЗПЕКИ У НАВЧАЛЬНІЙ ДИСЦИПЛІНІ «ГІГІЄНА ТА ЕКОЛОГІЯ» ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	
Матюшина В.О.	86
ВОПРОСЫ БИОБЕЗОПАСНОСТИ ВО ВРЕМЯ ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ ПО МИКРОБИОЛОГИИ В БАКТЕРИОЛОГИЧЕСКОЙ ЛАБОРАТОРИИ	
Матюшин С.С.	88
ВИДОВОЙ СОСТАВ КОМАРОВ И ПРОГНОЗ АССОЦИИРОВАННЫХ БИОРИСКОВ В АРМЕНИИ	
Мелик-Андреасян Г.Г., Манукян Д.В., Кешишян А.Ш.	90
ПРОБЛЕМЫ БИОЭТИКИ В ПРЕПОДАВАНИИ МЕДИЦИНСКОЙ БИОЛОГИИ	
Мещерякова И. П.	91

ПРОБЛЕМА МЕДИКАЛИЗАЦИИ УКРАИНСКОГО ОБЩЕСТВА	
Мирошниченко М.С., Оспанова Т.С., Сорокина И.В.	93
ДОСЛІДЖЕННЯ ІКСОДОВИХ КЛІЩІВ–ПЕРЕНОСНИКІВ ЗБУДНИКІВ	
ЗООАНТРОПОНОЗІВ, ЯК СКЛАДОВА БІОБЕЗПЕКИ	94
Нікіфорова О. В., Приходько Ю. О., Мазанний О. В., Решетило О.І.	
ЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЭКСТРАКОРПОРАЛЬНОГО ОПЛОДОТВОРЕНИЯ	
КАК ОДНОГО ИЗ МЕТОДОВ ЛЕЧЕНИЯ БЕСПЛОДИЯ ПРИ	
ЭНДОМЕТРИОЗЕ	
Николаева О.В., Ковальцова М.В., Ивантеева Ю.И., Курчанова Ю.В.	96
СОВРЕМЕННЫЕ АЛЬТЕРНАТИВНЫЕ СПОСОБЫ БИМЕДИЦИНСКИХ	
ИССЛЕДОВАНИЙ, ИСКЛЮЧАЮЩИЕ УЧАСТИЕ ЧЕЛОВЕКА	
В КАЧЕСТВЕ ИСПЫТУЕМОГО	
Огнева Л.Г., Телепнева А.А., Писарева А.И.	98
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ЕПШТЕЙНА-БАРР	
ВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ У ДІТЕЙ	
Ольховський Є.С., Ольховська О.М.	99
РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕТИЧНО-МОДИФІКОВАНИХ	
ОРГАНІЗМІВ У ХАРЧУВАННІ	
Онiщенко Т.С., Рябокoнь О.В., Фурик О.О.	101
ОПЫТ РАБОТЫ ЭТИЧЕСКОЙ КОМИССИИ ХАРЬКОВСКОГО	
НАЦИОНАЛЬНОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА	
Оспанова Т.С., Трифонова Н.С., Еременко Г.В., Болокадзе Е.А.,	
Мирошниченко М.С., Марченко Е.В.	103
УЛУЧШЕНИЕ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ – КЛЮЧЕВОЕ НАПРАВЛЕНИЕ	
В БИОЭТИКЕ	
Оспанова Т.С., Чернякова И.А.	104
ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЗАСАД ПОВЕДІНКИ ЛІКАРЯ	
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ	
Пастухова Н.Л., Садовниченко Ю.О., М'ясоєдов В.В.	106
СУРРОГАТНОЕ МАТЕРИНСТВО КАК РЕШЕНИЕ ПРОБЛЕМЫ	
РЕПРОДУКЦИИ	
Полякова В.В., Шакирова О.О., Амбросова Т.Н.	107
НЕБЕЗПЕЧНІСТЬ ЦИРКУЛЯЦІЇ ЗБУДНИКУ GIARDIA (LAMBLIA)	
INTESTINALIS ГЕНОТИПУ А МІЖ ЛЮДИНОЮ ТА СОБАКАМИ	
Пономаренко В. Я., Булавіна В. С.	108
ПОШИРЕНІСТЬ ТА ПЕРЕБІГ ХВОРОБ СУГЛОБІВ В КОНТЕКСТІ	
ЗАБРУДНЕННЯ ГРУНТОВИХ ВОД КСЕНОБІОТИКАМИ	
Потапов Ю.О., Синяченко О.В., Павлюченко А.К., Пилипенко В.В., Тарасова В.І.	110
ПРОБЛЕМА БІОЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ	
ВІЛ-ІНФІКОВАНИМ ПАЦІЄНТАМ	
Пришляк О.Я., Дикий Б.М., Перекліга М.Я., Грижак І.Г.	112
КОНТРОЛЬ ЗА ПОПУЛЯЦІЄЮ БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН –	
ВЕТЕРИНАРНА, МЕДИЧНА І СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА	
СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ	
Приходько Ю. О., Пономаренко В. Я.	113
БІОЕТИЧНІ ПИТАННЯ ЛІКУВАННЯ ПОСТРАЖДАЛИХ З ОПІКАМИ	
Проценко О.С., Шаповал О.В., Ремньова Н.О.	115
ЭТИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ БИМЕДИЦИНСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ	
С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫХ ЖИВОТНЫХ	
Рассоха И.В.	116
ІМУНОПРОФІЛАКТИКА ЯК ФАКТОР НАЦІОНАЛЬНОЇ БІОБЕЗПЕКИ	
Резніков А.П.	118

ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ БИОБЕЗОПАСНОСТИ УГЛЕРОДНЫХ НАНОМАТЕРИАЛОВ С УЧЕТОМ ПРИНЦИПОВ БИОЭТИКИ	
Гольцев А.Н., Репина С.В., Нардид О.А., Компаниец А.М., Черкашина Я.О.	119
ДЕРМАТОЗЫ КАК РЕЗУЛЬТАТ НАРУШЕНИЯ БИОЭТИКИ	
Рощенко Л.В., Владыка А.С., Воронцов В.М., Хома Р.Е.	121
БИОТЕРОРИЗМ ЯК ОДИН ІЗ НАЙНЕБЕЗПЕЧНІШИХ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ БІОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	
Салагор І.М.	124
БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЖИВЫХ ОБЪЕКТОВ В БИОЛОГИИ И МЕДИЦИНЕ	
Сафаргалина-Корнилова Н.А., Ракитянский И.Ю., Сухопара М.А.	126
«КОНЦЕПЦИЯ УДОБНОГО СЛУЧАЯ» КАК ОДИН ИЗ МЕТОДОВ БОРЬБЫ С БИОТЕРОРИЗМОМ	
Сафаргалина-Корнилова Н.А., Титаренко А.Н., Чупрун В.В., Яцына А.Г.	127
БИОЭТИЧЕСКОЕ СОЗНАНИЕ ВРАЧА – ПУТИ РАЗВИТИЯ И СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ	
Семидоцкая Ж.Д., Чернякова И.А., Кармазина И.С.	129
ФИЛОСОФИЯ ПАЛЛИАТИВНОЙ МЕДИЦИНЫ	
Семидоцкая Ж.Д., Чернякова И.А.	130
ХВОРОБА, ВИКЛИКАНА ВІРУСОМ ЕБОЛА, ЗБРОЯ СТРАХУ?	
Семеренська Т.І.	132
БІОЕТИКА В ГОСТРОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ	
Сирова Г.О., Савельева О.В., Лук'янова Л.В.	133
ПРОБЛЕМА ПІДЛІТКОВОГО СУЇЦИДУ	
Ситіна І.В.	135
ЯКІСТЬ ЖИТТЯ – ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК СТУПЕНЮ АДАПТАЦІЇ ЛЮДИНИ ДО ХВОРОБИ	
Смирнова В.І., Амбросова Т.М.	137
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА БІОЕТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ У ВЗАЄМОВІДНОСИНАХ ЛІКАРЯ ТА ПАЦІЄНТА	
Смирнова В.І., Ащеулова Т.В.	139
MEDICE, CURA TE IPSUM!	
Смирнова В.І., Демиденко Г.В.	140
АСПЕКТИ БІОБЕЗПЕКИ ПРИ РОБОТІ ЗІ ЗБУДНИКАМИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ ТА ХВОРИМИ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ ПАЦІЄНТАМИ	
Солодянкін О.С., Константиновська О.С., Ляшенко О.О., Болотін В.І., Грек І.І., Рогожин А.В., Потейко П.І., Герілович А.П.	143
ВСКРЫТИЕ КАК ВАЖНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ВРАЧЕЙ: ЭТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И РЕЗУЛЬТАТЫ АНКЕТИРОВАНИЯ СТУДЕНТОВ	
Сорокина И.В., Марковский В.Д., Оспанова Т.С., Мирошниченко М.С., Омельченко О.А.	144
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРЕДИКЦІЇ В МЕДИЦИНІ	
Талалаєв К.А., Тверезовський М.В.	145
ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ БИОЭТИКИ В УКРАИНЕ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ	
Райлян М.В.	147
ДЕЯКІ ПИТАННІ БІОЕТИКИ СУЧАСНОЇ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ	
Тарасюк О.О.	148
БІОБЕЗПЕКА В МІСЦЯХ МАСОВОГО НАКОПИЧЕННЯ ЛЮДЕЙ НА ПРИКЛАДІ ПАСАЖИРСЬКОГО ПОЇЗДУ	
Тарасюк О.О.	149

ВАКЦИНАЦІЯ ГРОМАДЯН - ЗАПОРУКА БІОБЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ Тверезовський М.В., Талалаєв К.А.	151
ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ СТВОРЕННЯ ДЖЕРЕЛ ВИСОКООЛЕЇНОВИХ РОСЛИННИХ ОЛІЙ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ БІОБЕЗПЕКИ Тимчук Д.С., Щербак О.В., Тимчук Н.Ф.	153
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИ ГЕНЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ДЕРМАТОЗІВ Федота О.М., Роценюк Л.В., Рижко П.П., Воронцов В.М., Меренкова І.М., Садовниченко Ю.О.	155
МОНІТОРИНГ САЛЬМОНЕЛЬОЗНОЇ ІНФЕКЦІЇ ПТИЦЬ Фотіна Г.А., Фотіна Т.І.	157
БІОБЕЗПЕКА ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕТИЧНО-МОДИФІКОВАНИХ ПРОДУКТІВ В РАЦІОНІ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ Фролова Т.В., Охалкіна О.В., Коліушко К.Г., Терещенкова І.І., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В., Стауде Т.М.	158
ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ PREDICTION OF ACTIVITY SPECTRA FOR SUBSTANCES ДЛЯ ЦІЛЕСПРЯМОВАНОГО СИНТЕЗУ ПОТЕНЦІЙНИХ НЕСТЕРОЇДНИХ ЗАСОБІВ КЛАСУ 3-ТІО-1,2,4-ТІАЗОЛІВ Чаленко Н.М., Сирова Г.О.	160
БІОБЕЗПЕКА, ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ІНФЕКЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З НАДАННЯМ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ Чумаченко Т.О.	161
МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИРІШЕННЯ БІОЕТИЧНИХ ПИТАНЬ В ДОСЛІДЖЕННІ ДИНАМІКИ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ХВОРОБИ ЛАЙМ Чумаченко Д.І., Пілецький П.Е., Сухорукова М.Ф.	164
ЭТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ НОВЫХ БИОМЕДИЦИНСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ: НАНОЭТИКА Шаповалова С.А., Ащеулова Т.В.	165
НЕЙРОЭТИКА КАК АКТУАЛЬНАЯ ПРОБЛЕМА НЕЙРОНАУКИ Шаповалова С.А., Ащеулова Т.В.	166
ОСОБЛИВОСТІ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО НАГЛЯДУ ЗА ХВОРОБОЮ ЛАЙМА В М.СЛОВ'ЯНСЬКУ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОМУ РАЙОНІ У ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ АТО Шишова Г.А., Моховик С.В., Скрипник С.Л., Василенко Л.О.	167
СИБІРКА: БІОЛОГІЧНІ РИЗИКИ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ Сухорукова Г.Б., Чумаченко Т.О., Махота Л.С.	169

ССД з такими сполуками в атмосфері зон мешкання людей, як бензол і вініловий хлорид. Разом з тим, поширеність цих системних захворювань сполучної тканини виявилася щільно пов'язаною з розвитком в регіонах хімічної промисловості та виробництва будівельних матеріалів, з рівнями в атмосфері діоксиду вуглецю й 3,4-бензпирену, що диктує необхідність проведення певних епідеміологічних і медико-соціальних заходів в районах з подібним «екологічним пейзажем» у рамках профілактики та раціональної реабілітації хворих на СЧВ і ССД, що мешкають у відповідному доквіллі. Ступінь загазованості атмосфери в міських регіонах проживання таких пацієнтів набагато більша, аніж в сільських, причому, особливості екологічної ситуації визначають молодший вік початку захворювання (ступінь накопичення відходів хімічної і енергетичної промисловостей), характер причин смерті при СЧВ (рівень вуглеводородної промисловості і викидів у повітрі 3,4-бензпирену), формування в крові аутоантитіл пов'язане з рівнями аміаку, фенолу, діоксидів азоту й вуглецю, з виробництвом будівельних матеріалів та хімічною промисловістю, а інтегральні значення несприятливої екологічної ситуації повітряного простору впливають на розвиток і тяжкість ураження шкіри, серця, легенів й нирок, залізничний та автомобільний транспорт і сільське господарство – на зміни щитоподібної залози, на виникнення асептичних остеонекротів та нефротичного синдрому при СЧВ, порушення електричної провідності серця, легеневої гіпертензії та діастолічної дисфункції лівого шлуночка у хворих на ССД.

АСПЕКТИ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ У ГЕНЕТИЦІ РЕПРОДУКЦІЇ ТВАРИН ЯК МОДЕЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ

Н.Г. Лисенко¹, Л.В. Мітіогло², Л.П. Понько³, С.Ю. Рубан⁴, О.М. Федота⁵

¹ Харківський національний медичний університет

² ДП ДГ «Нива» Інституту розведення і генетики тварин
імені М.В. Зубця НААН, с. Христинівка, Україна

³ Подільський державний аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-
Подільський

⁴ ТОВ «МВК Єкатеринославський», м. Дніпро

⁵ Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

У переважній більшості досліджень в області фізіології та біохімії репродукційної системи людини традиційно використовуються тваринні моделі. Завдяки низькій собівартості експериментів, у доклінічних дослідженнях токсичної дії лікарських субстанцій на ембріон та плід у якості модельних об'єктів виступають Миш домова (*Mus musculus*) та Криси сіра (*Rattus norvegicus*). Враховуючи всі переваги експериментів на малих ссавцях, отримані результати у базових дослідженнях фізіології репродукційної системи не завжди можливо поширити для людини, через малий розмір тварин, більш

інтенсивний метаболізм, простішу організацію нервової системи, високу інбредність та короткий термін життя.

Тому у дослідженнях інтегральних, зокрема генетичних проблем репродукції людини таких, як статеве дозрівання, овуляція, перебіг вагітності, лактація, бажано використовувати ссавців, що подібні до людини за розміром органів, організацією нервової системи, оскільки мозок грає ключову роль у контролі репродуктивної системи, тривалістю життя, та менш інбредних тварин, таких як Вівця свійська (*Ovis aries*), Свиня свійська (*Sus domestica*) та Бик дикий (*Bos taurus*). Додатковою перевагою у використанні таких тварин є те, що вони мають економічне значення, тобто розв'язання фундаментальних проблем репродукції на цих тваринах сприяє успішності їх селекції. Зокрема репродукційні технології, які поширені у наведених тварин передбачають трансплантацію ембріонів, що формує унікальні експериментальні умови, які неможливо створити у людини з позицій біоетичних обмежень.

Бик дикий (*Bos taurus*), що має з *Homo sapiens* 91% спільних генів, являє собою найбільш подібну до людини експериментальну модель для дослідження репродукційної функції, враховуючи термін життя, організацію нервової системи та тривалість вагітності (у середньому 285 діб). Додаткові переваги також включають можливість розвитку тварин в контрольованих умовах середовища, проведення моніторингу на всіх етапах розвитку, постійного ветеринарного нагляду та підбору партнерів. Відмінності за будовою плаценти між людиною та *Bos taurus* включають чисельну кількість точок контакту аллантохоріону з ендометрієм з чітким розділенням систем кровообігу матері та плоду у корів, що дозволяє більш детально дослідити механізми перебігу вагітності. Тобто, спостережені ефекти на моделі у корів очікувано будуть більш вираженими у людини.

Проблеми репродукції на модельному об'єкті *Bos taurus* можуть бути продемонстровані на прикладі функції кальпаїн-кальпастатинової системи. Кальпаїни – це кальцій-залежні протеази, які беруть участь в регуляції процесів клітинної диференціації, апоптозу, синаптичної передачі, обміну м'язових білків, морфогенезу та інших. Мутації та поліморфні варіанти генів різних форм кальпаїну та його інгібітору кальпастатину впливають на активність цих ферментів через зміну чутливості до іонів кальцію. Таким чином, при наявності відповідних поліморфних варіантів навіть фізіологічне коливання рівню кальцію може призвести до патології, обумовленої дисбалансом кальпаїн-кальпастатинової системи.

Процеси запліднення та поляризації зиготи опосередковані через зміну концентрації іонів кальція, таким чином, вони можуть залежати від активності ферментів кальпаїн-кальпастатинової системи, що наявні у сперматозоїдах людини. Зокрема, висока активність кальпастатину, інгібітору кальпаїну, погіршує здатність останніх до запліднення (*Rojas, Moretti-Rojas, 2000*). Відомо, що під час вагітності у ссавців спостерігається підвищена концентрація іонів кальцію в цитозолі клітин міометрія. В тканині плаценти людини присутні кальпаїни, що активуються в присутності приблизно 40 мкмоль кальцію. В умовах, коли чутливість кальпаїну внаслідок мутацій або поліморфних

варіантів підвищується, можлива часткова активація процесів протеолізу та руйнування білків цитоскелету, що може впливати на перебіг вагітності та розвиток плоду.

У биків молочних порід було доведено вплив будови великої одиниці кальпаїну на рухливість сперматозоїдів (Hering *et al.*, 2014), таким чином селекція за цією ознакою дозволяє збільшити ефективність запліднення. На тваринних моделях було продемонстровано важливість кальпаїнів на всіх етапах вагітності. Під час імплантації спостерігається ріст концентрації активної форми кальпаїну 2. Внутрішньочеревне введення інгібітору кальпаїну призводило до зниження кількості фокусів імплантації, тобто кальпаїн 2 впливає на чутливість матки до імплантації (Kaneko *et al.*, 2014). Високоактивні форми кальпаїну здатні руйнувати ключові сигнальні молекули вагітності, зокрема інтегрину бета та через це призводити до передчасних пологів (Kumagai *et al.*, 2008). Склад дієти у корів здатний впливати на активність кальпаїну та його інгібітору кальпаістатину (Min Du *et al.*, 2004). Таким чином, вживання додаткового кальцію жінками протягом вагітності необхідно назначати з обережністю, враховуючи генотипи за поліморфними варіантами ключових ферментів кальпаїн-кальпаістатинової системи, що потребує додаткових досліджень, оскільки на теперішній час у людини гени кальпаїну та кальпаістатину вивчені переважно при м'язових дистрофіях.

Дослідження проблем генетики на модельному об'єкті *Bos taurus* не супроводжуються травмуванням або смертю тварин, а перебування тварин у контрольованих умовах дозволяють моделювати необхідні процеси, що неможливі з біоетичних обмежень у людини, проводити фармакогенетичні дослідження та вирішувати проблеми індивідуальної генетичної безпеки людини.

ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИРОДНО- ВОГНЕЩЕВИМИ ІНФЕКЦІЯМИ В ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

**Литовка С.Л.¹, Кожокару А.А.², Іванько О.М.², Огороднійчук І.В.²,
Нихоца В.І.¹, Крушельницький О.Д.²**

¹ *Центральне санітарно-епідеміологічне управління МО України, м. Київ*

² *Українська військово-медична академія МО України, м. Київ*

Забезпечення біологічної безпеки населення України, в тому числі військовослужбовців залишається одним із пріоритетних завдань держави. Різноманітність біоценотичних зв'язків на території природних ландшафтів України створює сприятливі умови для довготривалого існування природно-вогнищевих інфекцій, таких як туляремія, лептоспіроз, лихоманка Ку, кліщовий вірусний енцефаліт, геморагічна лихоманка з нирковим синдромом та інших.

Відомо, що на території Донецької та Луганської областей знаходяться природні осередки туляремії, джерелом якої є гризуни. У зв'язку з подіями на